การผลิตและการใช้ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา

นายณรงค์ อุ้ยนอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2521

000751

I16552654

PREPARATION AND PLACEMENT OF THAI LANGUAGE TEACHERS AT THE SECONDARY EDUCATION LEVEL

MR. NARONG OUINONG

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1978

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การผลิตและการใช้กฐภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
โดย	นายณรงค์ อุ้ยนอง
แผนกวิชา	มัธยมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาศรี สีหอำไพ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....รักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชีระชัย ปูรณโชติ)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์สุชะนีย์ นาครทรรพ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาศรี สีหอำไพ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การผลิตและการใช้ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
ชื่อนิสิต	นายณรงค์ อุ้นเจง
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาศรี สีหอำไพ
แผนกวิชา	มัธยมศึกษา
ปีการศึกษา	2521

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อ 1) ศึกษานโยบายการผลิตครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาในสถาบันผลิตครู 2) ศึกษาความต้องการในการใช้ครูภาษาไทยในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา 3) ศึกษาแนวความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนในสถาบันผลิตครู ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการผลิตครูและการใช้ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างประชากรซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถาบันผลิตครู อาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาไทย ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หัวหน้าสายวิชาภาษาไทย ครูภาษาไทยและนักเรียนมัธยมศึกษา โดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นจากประชากรทั่วประเทศ ได้ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 696 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับการผลิตและการใช้ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ใช้วิธีคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางและความเรียง

ผลการวิจัย

1. สถาบันผลิตครูรับนโยบายจากเจ้าสังกัด ดำเนินการผลิตครูให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติและสนองความต้องการของสังคม ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ได้มีการประสานงานกันระหว่างสถาบันผลิตครูระดับเดียวกัน เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อนในการผลิต และประสานงานกับสถาบันที่ใช้ครู เพื่อร่วมกันขจัดปัญหาที่เกี่ยวกับการผลิตและการใช้ครู

2. ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาไทย ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชาภาษาไทย และครูภาษาไทยส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า สถาบันผลิตครูควรผลิตครูภาษาไทยที่สามารถสอนได้ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยควรให้ได้เรียนวิชาเอก 1 สายวิชา วิชาโท 1 สายวิชา ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยร้อยละ 91.17 เห็นว่าหลักสูตรการผลิตครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาควรให้ความสำคัญต่อ หมวดวิชาเฉพาะและหมวดวิชาชีพ ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 90.55 เห็นว่ารายวิชาที่ควรให้ความสำคัญคือ วิชาหลักสูตรและการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา ส่วนครูภาษาไทยร้อยละ 80.88 เห็นว่าควรให้ความสำคัญต่อรายวิชาวิธีสอนภาษาไทย ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยและครูภาษาไทยเห็นว่า การจัดรายวิชาที่เกี่ยวกับวิธีสอนควรให้มีรายวิชาวิธีสอนภาษาไทย วิชาการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนภาษาไทยและวิชาการวัดและประเมินผลภาษาไทยโดยเฉพาะด้วย

3. วิธีสอนที่ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยร้อยละ 82.35 ต้องการให้ผู้เรียนนำไปปฏิบัติเมื่อประกอบอาชีพครูภาษาไทยมากที่สุดคือ วิธีสอนแบบอภิปรายและสาธิต ส่วนวิธีสอนที่ครูภาษาไทยร้อยละ 87.58 ใช้ในการสอนภาษาไทยคือ วิธีสอนแบบบรรยาย

4. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่เห็นว่า ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาควรได้รับวุฒิทางด้านวิชาการศึกษาในสายวิชาเอกภาษาไทยและควรมีความรู้ในเรื่องงานประจำชั้นและงานธุรการด้วย นักเรียนมัธยมศึกษาร้อยละ 83.77 ให้ความเห็นว่า ครูภาษาไทยควรมีวุฒิปริญญาตรีและสอนดี

5. การจัดครูเข้าสอนในสายวิชาภาษาไทย ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่ ใช้เกณฑ์พิจารณาจากความรู้ ประสบการณ์ สายวิชาที่สอนบรรจุได้ ความสามารถ ความถนัดและความสนใจของครู ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายวิชาภาษาไทยร้อยละ 71.65 และร้อยละ 42.58 ตามลำดับ มีความเห็นว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของครูภาษาไทยคือ ครูขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ ส่วนปัญหาในการสอนวิชาภาษาไทย หัวหน้าสายวิชาภาษาไทยให้ความเห็นว่า เกิดจากการที่ครูมีอุปกรณ์การสอนแบบเรียนและคู่มือครูไม่เพียงพอ

6. อาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยเห็นว่า การปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครูนั้นแต่ละสถาบันควรได้มีการประสานงานและวางนโยบายร่วมกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Preparation and Placement of Thai Language Teachers at the Secondary Education Level.

Name Mr. Narong Ouinong

Thesis Advisor Associate Professor Praphasri Siha-umpai

Department Secondary Education

Academic Year 1978

ABSTRACT

This study had the following purposes:

1. To study the policy in preparing Thai language teachers at the secondary education level in teacher training institutions.

2. To study the need of the placement of the Thai language teachers in the secondary schools.

3. To study the opinions of the administrators and the instructors in teacher training institutions, and also of the administrators, the heads of Thai departments as well as the Thai language teachers in the government secondary schools about the preparation and placement of Thai language teachers at the secondary education level at the present time.

The population were the administrators and the Thai language instructors in the teacher training institutions, the secondary school administrators, the heads of the Thai department, Thai language teachers, and secondary students. These population were selected from 12 educational regions of Thailand, including Bangkok Metropolis by stratified random technique. The preparation and

placement of Thai teacher interview form and questionaire constructed by the researcher were used as the instrument. The obtained data were analized by means of percentage, arithmetic means, and standard deviation.

The results of this study were as follows:

1. The teacher training institutions proceeded to prepare undergraduate student teachers accordingly to the National Education Development Plan under the control of the Office of the University Affairs and the Ministry of Education. The preparation of teachers was to serve social needs both in quantity and quality. Recently, there had been more cooperation among the teacher training institutions in order to avoid the process of overlapping in teacher preparation, and also more cooperation between the teacher training institutions and the Ministry of Education; therefore, some problems in preparation and placement of teachers at the secondary education level would be reduced.

2. Most of the Thai instructors in the teacher training institutions, the secondary government school administrators, the heads of Thai departments, and the Thai language teachers indicated that the teacher training institutions should prepare Thai language teachers who would be able to teach both at the lower and upper secondary education levels with one major subject and one minor subject. Most of the Thai instructors in the teacher training institutions thought that Thai course and vocational course for teaching in the secondary education level were important for Thai language teachers. But most of the secondary government school administrators

thought that the courses in curriculum and instruction at the secondary education level were necessary for Thai language teachers. Most of the Thai language teachers thought that Thai teaching method was essential. However, most of the Thai instructors as well as the Thai language teachers indicated that Thai teaching method course, instructional material course, and also Thai evaluation and measurement course were necessary in the preparation of the Thai language teachers.

3. Most of the Thai instructors in the teacher training institutions hoped that their students would use lecture and demonstration methods in real classes. However, most of the Thai language teachers used the lecture method in their classes.

4. Most of the secondary government school administrators and the heads of Thai departments prefered Thai language teachers who graduated in the field of education with the major area in Thai. Moreover, they expected that Thai langquage teachers should know classroom and administrative work, too. Most students in secondary government schools indicated that Thai language teachers should get a bachelor degree and could teach well.

5. The criteria that the secondary government school administrators and the heads of Thai departments used in assigning teaching to Thai language teachers were the teachers' knowledge, teaching experiences, placement subject area, ability, aptitude, and interest. And most of both the secondary government school administrators and the heads of Thai department indicated that the main problem from the Thai language teachers' work was the lack of teachers' respon-

sibility. And the heads of Thai departments also indicated that the main problem in Thai language teaching was the lack of instructional materials, text-books, and guide books for teachers.

6. Most of the Thai instructors in the teacher training institutions indicated that there should be cooperation in the improvement of the curriculum for teacher preparation among those teacher training institutions both in operation and policy.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "การผลิตและการใช้กรูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา" นี้ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง "การผลิตและการใช้ครูระดับมัธยมศึกษา" ของแผนกวิชามัธยมศึกษา ซึ่งมีรองศาสตราจารย์ ดร. ชีระชัย ปูรณโชติ เป็นหัวหน้าโครงการ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ก็ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาศรี สีหอำไพ อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระชัย ปูรณโชติ และศาสตราจารย์สุชะนีย์ นาครทรรพ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็น แนะนำช่วยเหลือ และตรวจปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆตลอดมา

อนึ่ง ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือจากกรมสามัญศึกษา มหาวิทยาลัย วิทยาลัยครู และโรงเรียนมัธยมศึกษา ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบพระคุณบุคลากรที่เป็นตัวอย่างประชากรจากสถาบันดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับคำแนะนำช่วยเหลือ สนับสนุน และการให้กำลังใจจากเพื่อนร่วมงานวิจัย และจากอาจารย์ในวิทยาลัยครูเพชรบุรีหลายท่าน จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ณรงค์ อุ้ยนอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย . . . . . ข

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ . . . . . จ

กิตติกรรมประกาศ . . . . . ฉ

รายการตารางประกอบ . . . . . ฌ

บทที่

1. บทนำ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

ความมุ่งหมายของการวิจัย 8

แนวคิดที่สำคัญในการวิจัย 8

ขอบเขตของการวิจัย 9

ข้อตกลงเบื้องต้น 9

ความจำกัดของการวิจัย 10

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย 10

คำจำกัดความ 10

2. วรรณกดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 12

วรรณคดีและงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการผลิตครู 12

วรรณคดีและงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการใช้ครู. 20

งานวิจัยที่เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องการผลิตและ

การใช้ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. 24

บทที่ หน้า

3. วิธีดำเนินการวิจัย 28

4. การวิเคราะห์ข้อมูล 34

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ 106

สรุปผลการวิจัย 107

อภิปรายผลการวิจัย 112

ข้อเสนอแนะ 118

บรรณานุกรม 121

ภาคผนวก 126

ประวัติผู้เขียน 183

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่ หน้า

1. ค่าร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 36
2. ค่าร้อยละตามความคิดเห็นของผู้ผลิตครูต่อการจัดทำหลักสูตรการผลิตครูระดับมัธยมศึกษา 38
3. ค่าร้อยละตามความคิดเห็นของผู้ผลิตครูและครูภาษาไทยต่อหลักสูตรการผลิตครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา 39
4. ค่าร้อยละตามความคิดเห็นของผู้ผลิตครู ผู้ใช้ครูและครูภาษาไทยที่มีต่อรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรการผลิตครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา 42
5. ค่าร้อยละตามความคิดเห็นของผู้ผลิตครูและครูภาษาไทยต่อการจัดรายวิชาวิธีสอน วิชาการใช้อุปกรณ์ วิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ในหลักสูตรการผลิตครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา 44
6. ค่าเฉลี่ยตามความคิดเห็นของผู้ผลิตครูต่อการจัดทำหลักสูตรและการเรียนการสอนในสถาบันผลิตครู 46
7. ค่าร้อยละตามความคิดเห็นของผู้ผลิตครูต่อการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยในสถาบันผลิตครู 48
8. ค่าเฉลี่ยตามความคิดเห็นของผู้ผลิตครูต่อการเรียนการสอนในสถาบันผลิตครู 51
9. ค่าร้อยละตามความคิดเห็นของครูภาษาไทยต่อการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยในสถาบันผลิตครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา 53

ตารางที่ หน้า

10. ค่าเฉลี่ยตามความคิดเห็นของครูภาษาไทยต่อการจัดเนื้อหาวิชาและการจัดการเรียนการสอนในสถาบันผลิตครู 54

11. ค่าร้อยละตามความคิดเห็นของผู้ผลิตครูและครูภาษาไทยต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพในสถาบันผลิตครู 57

12. ค่าเฉลี่ยตามความคิดเห็นของผู้ผลิตครูต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพให้แก่ผู้เรียนในสถาบันผลิตครู 61

13. ค่าเฉลี่ยตามความคิดเห็นของครูภาษาไทยต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพให้แก่ผู้เรียนในสถาบันผลิตครู 64

14. ค่าร้อยละของสภาพการปฏิบัติงานของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตามความเห็นของครูภาษาไทย 66

15. ค่าเฉลี่ยตามความคิดเห็นของครูภาษาไทยต่อการปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา 71

16. ค่าเฉลี่ยตามความคิดเห็นของผู้ใช้ครูต่อการปฏิบัติงานของครูภาษาไทย 73

17. ค่าเฉลี่ยตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาต่อการปฏิบัติงานสอนของครูภาษาไทย 77

18. ค่าร้อยละตามความคิดเห็นของผู้ใช้ครูต่อปัญหาและการปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา 79

ตารางที่ หน้า

19. ค่าร้อยละตามความคิดเห็นของผู้ใช้กรูเกี่ยวกับลักษณะของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาที่ต้องการ 83

20. ค่าร้อยละตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย 86

21. ค่าร้อยละตามความคิดเห็นของผู้ใช้ครูต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของกรูประจำการ 92

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย